

Vergaderjaar 2007–2008

23 490

Ontwerpbesluiten Unie-Verdrag

DQ

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 11 augustus 2008

De vaste commissie voor de JBZ-Raad¹ heeft naar aanleiding van de bespreking op 8 juli 2008 van de brief van de staatssecretaris van Justitie van 2 juli 2008² inzake de ontwerpverordening toepasselijk recht in huwelijkszaken³, op 14 juli 2008 een brief naar de staatssecretaris gestuurd met het verzoek de commissie op de hoogte te houden van de eventuele verdere ontwikkelingen in dit dossier. Tevens heeft de commissie in die brief gevraagd naar de gekozen stellingname van de staatssecretaris. De minister van Justitie heeft daarop bij brief van 7 augustus 2008 gereageerd.

De commissie brengt hierbij verslag uit van het aldus gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de commissie,
Kim van Dooren

¹ Samenstelling: Holdijk (SGP), Dölle (CDA), Van de Beeten (CDA), Broekers-Knol (VVD), De Graaf (VVD), Kox (SP), voorzitter, Essers (CDA), Meurs (PvdA), Eigeman (PvdA), Engels (D66), Franken (CDA), vice-voorzitter, Van Kappen (VVD), Peters (SP), K.G. de Vries (PvdA), Haubrich-Gooskens (PvdA), Reuten (SP), Koffeman (PvdD), Böhler (GL), Van Bijsterveld (CDA), Strik (GL), Lagerwerf-Vergunst (CU), Duthler (VVD), Vliegenthart (SP), Kuiper (CU), Yildirim (Fractie-Yildirim).

² Opgenomen in het verslag van een schriftelijk overleg, Kamerstukken I 2007–2008, 23 490, letters DN.

³ Dossier 3.3.27 op www.europapoort.nl

BRIEF AAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE

Den Haag, 14 juli 2008

In haar vergadering van 8 juli 2008 heeft de commissie voor de JBZ-Raad gesproken over uw brief van 2 juli jl. inzake de *ontwerpverordening houdende wijziging van Verordening (EG) nr. 2201/2003 wat de bevoegdheid betreft en tot invoeging van regels inzake toepasselijk recht in huwelijkszaken*.

De leden van de commissie hebben kennis genomen van de standpunten van de Nederlandse regering met betrekking tot het voorliggende voorstel alsmede tot het mogelijke gebruik van de figuur van versterkte samenwerking. Zij verzoeken u hierbij vriendelijk de Eerste Kamer te allen tijde op de hoogte te houden van de eventuele verdere ontwikkelingen in dit dossier – zo nodig ook buiten de geannoteerde agenda's voor de JBZ-Raad om.

Voorts zouden deze leden graag vernemen hoe u aankijkt tegen de uitspraak van de Franse minister van Justitie Rachida Dati op de persconferentie van de informele JBZ-Raad dat «de Zweedse collega's en bevolking overgehaald moeten worden om de ontwerpverordening te aanvaarden, ook als dat enige tijd kost».¹ Begrijpen de leden van de commissie het goed dat u, ondanks de bezwaren van deze Kamer, niet eenzelfde stevige stellingname heeft gekozen als de Zweedse delegatie?

De leden van de commissie zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

De voorzitter van de commissie voor de JBZ-Raad,
M. J. M. Kox

¹ Agence Europe 9699 d.d 9 juli 2008.

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE

Den Haag, 7 augustus 2008

Naar aanleiding van uw brief van 14 juli 2008, kenmerk 135946.07u, kan ik u als volgt informeren omtrent de meest recente ontwikkelingen in het bovengenoemde dossier.

Zoals u uit de geannoteerde agenda voor de JBZ-Raad van 24 en 25 juli jl. zal zijn gebleken, is dit onderwerp op 25 juli opnieuw aan de orde geweest. Gesproken is over de stand van de procedure die in het EU-Verdrag en het EG-Verdrag is voorzien voor de totstandbrenging van nauwere samenwerking.

Het EU-Verdrag vereist dat door ten minste acht lidstaten die een nauwere samenwerking willen aangaan, een formeel verzoek tot het doen van een daartoe strekkend voorstel aan de Commissie wordt gericht. Het Voorzitterschap heeft ter vergadering vastgesteld dat het vereiste quorum van acht lidstaten weliswaar aanwezig is, maar dat er nog geen zodanig verzoek aan de Commissie is gericht. In de vergadering hebben acht lidstaten bevestigd dat zij een verzoek aan de Commissie wensen te richten. Deze lidstaten hebben betoogd dat de mogelijkheden om te komen tot een voor alle lidstaten aanvaardbaar compromis, uitgeput zijn en dat nauwere samenwerking de enige manier is om de impasse te doorbreken. Daarnaast zijn er, naast lidstaten waarvan reeds bekend is dat ze niet voornemens zijn deel te nemen aan nauwere samenwerking, tal van lidstaten die, ofschoon zij eerder te kennen hebben gegeven de tekst van de ontwerpverordening in zijn huidige vorm te kunnen aanvaarden, voortsnog aarzelingen hebben ten aanzien van de optie van nauwere samenwerking. De aarzelingen houden voor een deel verband met de wens meer inzicht te verkrijgen in de consequenties van nauwere samenwerking, onder meer in de betrekkingen met derde staten. Verscheidene lidstaten hebben ervoor gepleit dat wanneer de Commissie een voorstel indient, dit eerst op zijn effecten wordt beoordeeld (impact assessment). Voor een ander deel houden de aarzelingen verband met de onzekerheid over de inhoud van een eventueel door de Commissie in te dienen voorstel en over de vraag of zich voldoende lidstaten voor nauwere samenwerking zullen aanmelden.

In mijn interventie in de Raad heb ik verwezen naar het een en andermaal door uw Kamer ingenomen standpunt en heb ik de Nederlandse bezwaren tegen de ontwerpverordening nogmaals uiteengezet. Zoals in de brief van 2 juli jl. aan uw Kamer is vermeld, spitsen de bezwaren zich toe op de regeling van het recht dat bij gebreke van een rechtskeuze toepasselijk is op een verzoek tot echtscheiding. In verband met deze bezwaren zal de Nederlandse regering een verzoek aan de Commissie tot het doen van een voorstel tot nauwere samenwerking, niet mede ondertekenen. Wel heeft de regering nota genomen van de wens van het Voorzitterschap en de Commissie om met betrekking tot dit dossier tot een oplossing te komen.

In uw brief verwijst u naar een uitspraak die de Franse Minister van Justitie tijdens een persconferentie zou hebben gedaan en vraagt u of het juist is dat ik, ondanks de bezwaren van uw Kamer, niet eenzelfde stevige stellingname heb gekozen als de Zweedse delegatie.

Ik merk naar aanleiding hiervan vooreerst op dat er thans geen aanwijzingen zijn dat Zweden binnen afzienbare tijd zijn positie zal herzien en zich alsnog met de ontwerpverordening zal verenigen. Het Zweedse standpunt met betrekking tot dit dossier is, dat de Zweedse rechter onder alle omstandigheden zijn eigen recht (recht van het forum) moet toepassen. In de Zweedse visie mag in geen enkel geval van dat uitgangspunt worden afgeweken, ook niet indien de beide echtgenoten voor

toepassing van vreemd recht hebben gekozen. In Nederland heeft de rechtskeuze reeds in 1981 ingang gevonden. Er is dan ook geen reden om van Nederlandse zijde bezwaar te maken tegen het onderdeel van de ontwerpverordening dat ertoe strekt te voorzien in de mogelijkheid van rechtskeuze. Dit verklaart waarom de positie van Nederland vanaf de aanvang duidelijk anders is geweest dan die van Zweden. Ik teken daarbij aan dat de mogelijkheid van rechtskeuze – met name de keuze voor het gemeenschappelijke nationale recht van de echtgenoten – van belang is met het oog op de erkenning van echtscheidingsbeslissingen in landen buiten Europa. Men zou burgers te kort doen door niet in die mogelijkheid te voorzien.

Gelet op de positie die de Nederlandse delegatie, in overleg met de Staatscommissie voor het internationaal privaatrecht, in deze onderhandeling steeds heeft ingenomen en rekening houdende met de bij een niet te verwaarlozen aantal andere lidstaten levende wens om tot nauwere samenwerking te komen, acht ik het wenselijk dat Nederland, als er eenmaal een Commissievoorstel ligt, constructief meewerkt aan het vinden van een oplossing waarmee alle lidstaten, of zij nu wel of niet aan nauwere samenwerking deelnemen, kunnen leven.

Uw Kamer zal van de verdere ontwikkelingen op de hoogte worden gehouden. Eerst moet echter worden afgewacht of een formeel verzoek tot het doen van een voorstel tot nauwere samenwerking aan de Commissie wordt gericht en zo ja, of de Commissie daarop reageert met een zodanig voorstel.

De minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin